

NAJvyšší KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 898/01
Zo dňa: 09. 06. 2014

Počet výtlačkov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 12
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu
starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných
poskytovateľov.**

Domov dôchodcov

Bratislava, október 2014

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **898/01** z 09. 06. 2014 vykonali:

Ing. Marián Bublávek, vedúci kontrolnej skupiny
Ing. Kamila Husková, členka kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu: kontrola efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach vykonávajúcich sociálnu starostlivosť v zriaďovateľskej pôsobnosti orgánov územnej samosprávy a neverejných poskytovateľov. Kontrola efektívnosti a účinnosti vynakladania prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu samosprávneho celku, resp. obce, ktoré boli poskytnuté vybraným právnickým osobám na poskytovanie starostlivosti v zariadeniach sociálnych služieb.

Kontrola bola vykonaná v čase od 16. 06. 2014 do 26. 09. 2014 v

**Domov dôchodcov,
Pažítková 2,
821 01 Bratislava - Ružinov,
IČO 00226840**

za kontrolované obdobie: rok 2013.

Predmetom kontroly bolo posúdiť stav kontrolovaných skutočností so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a s medzinárodnými dohovormi a právnymi aktmi EÚ, ktorými je SR viazaná. Preskúmať a vyhodnotiť mieru efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou vybrané zariadenia hospodária s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom. Preveriť mieru efektívnosti a účinnosti poskytovaných služieb v zariadeniach, dodržiavanie vecných a časových povinností a zistiť reálny stav v dosahovaní výkonu a spôsobu riadenia.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi, internými predpismi a s medzinárodnými dohovormi a právnymi aktmi európskej únie, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Domov dôchodcov, Pažítková 2, Bratislava (ďalej len „DD“ alebo „zariadenie“) je rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou zriadenou mestskou časťou Bratislava – Ružinov (ďalej len „MČ“) na poskytovanie sociálnych služieb. Štatutárnym orgánom je riaditeľ, ktorý je oprávnený konať a zaväzovať sa v rozsahu vymedzených úloh. Do funkcie ho vymenúva a z funkcie odvoláva starosta MČ.

V zariadení pre seniorov je poskytovaná sociálna služba pre občanov, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ktorí pre trvalé zmeny zdravotného stavu potrebujú komplexnú starostlivosť, ktorú im nemôžu zabezpečiť členovia ich rodiny ani opatrovateľská služba alebo iné služby sociálnej starostlivosti a tiež pre starých občanov, ktorí toto umiestnenie nevyhnutne potrebujú z iných vážnych dôvodov. Pri prijímaní do DD sú uprednostňovaní žiadatelia s trvalým pobytom v Ružinove.

DD poskytuje svojim klientom:

- odborné činnosti – pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť, pracovná terapia
- obslužné činnosti - ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva
- ďalšie činnosti – poskytovanie osobného vybavenia, výdaj a donáška stravy, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny, poskytovanie prepravy, požičiavanie pomôcok, úschova cenných vecí a záujmová činnosť.

Do registra poskytovateľov sociálnych služieb vedený Bratislavským samosprávnym krajom bolo zariadenie zaradené 12.05.2010. Na základe údajov z registračnej karty zariadenia č. 129/2010/1 – soc. DD poskytoval sociálne služby v zariadení pre seniorov s kapacitou 126 miest celoročnou pobytovou formou, z toho 70 miest je na lôžkovom oddelení a 56 miest je na hotelovom oddelení. Zariadenie ďalej poskytovalo terénnu opatrovateľskú službu. Rozsah poskytovaných sociálnych služieb bol stanovený na neurčitý čas.

Kontrolou zriaďovacej listiny zariadenia bolo zistené, že neobsahovala druh a formu poskytovanej sociálnej činnosti v zmysle § 9 ods. 9 zákona o sociálnych službách, účinného od 01.01.2009.

Kontrolná skupina preverila stanovenú kapacitu zariadenia podľa údajov v registračnej karte a jej obsadenosť v roku 2013. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Tabuľka č. 1 Kapacita zariadenia a jej obsadenosť v roku 2013 (klienti)

	Oddelenie	Stav k 01.01.	nástup	výstup	Stav k 31.12	Kapacita zariadenia	obsadenosť v % za rok 2013
2013	Hotelová časť	32	11	0	53	56	75 %
	Lôžková časť	73	45	44	64	70	93 %
Spolu		105	56	44	117	126	84 %

Zdroj: Ročný výkaz o zariadeniach sociálnych služieb Soc 1-01

Na základe výkazov dosiahlo zariadenie priemernú obsadenosť v roku na úrovni 84 %. Tento fakt ovplyvnila najmä rekonštrukcia zariadenia v roku 2013.

V celom zariadení bolo všeobecne zakázané fajčiť. Na vchodových dverách bol nalepený piktogram „Zákaz fajčenia“. Ak sa medzi klientmi nachádzali fajčiari, pred vchodom do zariadenia sa nachádzajú lavičky, kde mali fajčiari vyhradený priestor.

Kontrolou bolo zistené, že si subjekt splnil zákonnú povinnosť podľa § 67 zákona o sociálnych službách, mať na vhodnom a trvale viditeľnom mieste umiestnené označenie miesta poskytovania sociálnej služby.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava hl. m. so sídlom v Bratislave (ďalej len „RÚVZ“), vydal dňa 19.12.2005 súhlas č. RÚVZ/31-17760/2005 s uvedením priestorov stravovacej prevádzky DD do prevádzky.

Dňa 29.07.2010 vydal RÚVZ, rozhodnutie č. HZZ/10916/2010, v ktorom schválil prevádzkový poriadok pre DD s odôvodnením, že v predloženom prevádzkovom poriadku boli uvedené všetky príslušné prevádzkové zásady a opatrenia potrebné pre zabezpečenie ochrany verejného zdravia.

Kontrolná skupina ďalej preverila, či u všetkých preverených klientov bolo súčasťou spisovej dokumentácie priložené právoplatné rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu. Preverením zmlúv uzatvorených s klientmi zariadenia a postupu pri prijímaní klientov do zariadenia nebolo kontrolou zistené porušenie a ani nesúlad so všeobecne záväzným nariadením MČ č. 2/2011 zo dňa 03.05.2011 o úhradách za poskytovanie sociálnych služieb.

Kontrolná skupina ďalej vykonala porovnanie evidencie žiadateľov na sociálnu službu v DD so zoznamom klientov zariadenia. Kontrolou bolo preukázané, že zariadenie vedie a pravidelne mesačne aktualizuje evidenciu žiadateľov na sociálnu službu v DD a tiež evidenciu žiadateľov o opatrovateľskú službu. Evidencia je zverejnená aj na webovej stránke zariadenia, kde je k nahliadnutiu verejnosti. V roku 2013 celkovo podalo žiadosť 78 občanov, z toho vybavených bolo 56, zrušených 12 žiadostí a žiadna zamietnutá. Celkovo zariadenie ku koncu roka malo v evidencii 20 žiadostí.

Kontrolou bolo zistené, že do evidencie žiadateľov boli zaradení žiadatelia v prípadoch ak im bolo vystavené rozhodnutie o odkázanosti na sociálnu službu do zariadenia pre seniorov. Bez rozhodnutia o odkázanosti na sociálnu službu nebolo možné vydať rozhodnutie o zaradení do evidencie, keďže zariadenie bolo povinné dodržiavať § 35 ods. 1, písm. a) zákona o sociálnych službách, podľa ktorého sa sociálna služba v zariadení pre seniorov poskytuje fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej IV. V prípade ak fyzická osoba poskytovanie sociálnej služby potrebuje z iných vážnych dôvodov v zmysle § 35 ods. 1 písm. b), takéhoto klienta zariadenie uprednostňuje pri prijatí na základe krízovej intervencie v spolupráci s MČ.

V roku 2013 boli na základe krízovej intervencie zo strany MČ, v zmysle § 8 ods. 6 zákona o sociálnych službách, prijatí dvaja občania.

V zariadení bolo k 31.12.2013 ubytovaných 117 obyvateľov, z toho 30 mužov a 87 žien. Priemerný vek prijímateľov sociálnych služieb bol 84 rokov, pričom žiaden z obyvateľov nebol pozbavený spôsobilosti pre právne úkony.

Kontrolou bolo preverené dodržiavanie a uplatňovanie zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnych služieb v zmysle § 5 zákona o sociálnych službách.

Bolo preukázané, že zariadenie má vytvorené podmienky, ktoré zaručujú každému klientovi rovnaké zaobchádzanie pri poskytovaní sociálnych služieb.

Zariadenie malo vypracovanú smernicu k používaniu registra obmedzení prijímateľa sociálnej služby. Smernica sa zaoberala aj otázkou zásad rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnych služieb. Obsahovala tiež povinnosti poskytovateľa sociálnej služby pri ochrane života, zdravia, dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby.

DD viedol register obmedzení v zmysle § 10 zákona o sociálnych službách, avšak žiaden zápis sa v ňom nenachádzal, nakoľko sa k žiadnemu obmedzeniu nemuselo pristúpiť, keďže sa v zariadení nenachádzajú pacienti, na ktorých bolo treba použiť obmedzenia telesného alebo netelesného charakteru.

Kontrolná skupina preverila spisovú dokumentáciu vrátane individuálnych plánov na vzorke 20 klientov zariadenia. Za účelom kontroly spisovej dokumentácie a individuálnych plánov prijímateľov sociálnych služieb v zariadení bola kontrolnou skupinou vybraná náhodná vzorka 20 klientov (päť vo vekovej kategórii od 60-70 rokov, päť vo veku od 70 – 80, päť vo veku od 80 – 90 a päť vo veku na 90 rokov).

Spisová dokumentácia klientov obsahovala všetky údaje o klientovi a všetky doklady potrebné na zaradenie a prijatie klienta do zariadenia. Taktiež obsahovala všetky písomnosti nadobudnuté počas pobytu klienta v zariadení.

Každý klient mal zároveň zavedený aj spis, kde je podrobne zaznamenaná každá individuálna práca s klientom. Ciele individuálneho plánu vychádzali z individuálnych potrieb prijímateľov sociálnej služby. Individuálny plán klienta obsahoval základné údaje o klientovi (meno, priezvisko, dátum narodenia, dátum nástupu do zariadenia, adresa trvalého bydliska), identifikáciu individuálnych potrieb, ciele individuálneho plánu, priebeh plnenia osobného cieľa (želanía a potreby klienta; zdroje a metódy zistení; osobný cieľ klienta a kľúčového pracovníka; klientove zdroje; kroky k naplneniu osobného cieľa).

Kontrolou bolo zistené, že každý nový prijímateľ sociálnej služby pri nástupe do zariadenia absolvoval osobný pohovor so sociálnym pracovníkom, na základe ktorého neskôr pracovník zostavil individuálny plán pre klienta a zároveň určil kontaktného zamestnanca.

Aktualizáciu individuálnych plánov vykonával sociálny pracovník buď v závislosti od zmeny zdravotného, resp. duševného stavu alebo podľa pribudnutej aktivity klienta, čo je približne raz za mesiac, najviac však raz za polroka.

Okrem iného zariadenie organizovalo aj skupinové aktivity pre klientov. Účasť klienta na skupinovej aktivite bola zaznamenaná v spise klienta.

Skupinové podujatia organizované v roku 2013 v zariadení boli napr. biblioterapia, ergoterapia, muzikoterapia, arteterapia. Okrem terapií sa klienti zúčastnili rôznych kultúrnych podujatí, výletov, posedení a iných spoločenských akcií. Z každej aktivity uskutočnenej v zariadení i mimo neho je vyhotovená fotodokumentácia.

V rámci obslužných činností zariadenie poskytovalo ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, údržbu bielizne a šatstva. Pranie, žehlenie a údržba bielizne a šatstva sa poskytovali iba so súhlasom a na požiadanie klientov zariadenia alebo ich rodinných príslušníkov.

Ubytovanie v DD bolo poskytované klientom v jedno, dvoj a trojposteľových obytných miestnostiach. V budove sa ďalej nachádzala recepcia, kaplnka – modlitebňa, päť spoločenských miestností, dve miestnosti pre poskytovanie nevyhnutných sociálnych a prevádzkových služieb, dve miestnosti – ošetrovne pre poskytovanie nevyhnutných zdravotníckych úkonov, miestnosť pre pracovnú terapiu, jedáleň a iné prevádzkové miestnosti a priestory. Hygienické zariadenia tvorilo 16 kúpeľní, 16 sprchovacích miestností a 40 WC miestností. Átrium a parkové plochy v areáli DD slúžili obyvateľom na prechádzky a pobyt na čerstvom vzduchu.

Zariadenie malo v súlade s § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách vybudované bezbariérové prístupy do zariadenia. V celom zariadení sú vybudované bezbariérové chodby a vstupy do sociálnych zariadení. Na chodbách sú inštalované zábradlia a k dispozícii bol aj výťah pre klientov.

Stravovanie v DD bolo zabezpečované celodenne a to prostredníctvom racionálnej, diétnej – šetriacej, vegetariánskej, diabetickej a špeciálnej stravy. V zariadení mali zabezpečené stravovanie aj zamestnanci zariadenia.

DD v rámci svojej ďalšej činnosti poskytoval v pracovných dňoch podľa potreby služby praktického lekára pre dospelých priamo v zariadení. Ostatné odborné a konziliárne služby obyvateľom boli poskytované v poliklinike Ružinov.

V zariadení v kontrolovanom roku 2013 pracovalo celkovo 65 zamestnancov, ktorí boli zaradení do troch organizačných útvarov: ekonomický, prevádzkový a sociálno-zdravotný úsek.

Kontrolou boli preverené kvalifikačné predpoklady troch sociálnych pracovníkov, ktoré sú potrebné na vykonávanie pracovných činností v oblasti sociálnych služieb v zmysle § 84 zákona o sociálnych službách.

Všetci traja sociálni pracovníci mali ukončený II. stupeň vysokoškolského štúdia, dvaja z toho získali titul v odbore sociálna práca a jeden pracovník titul zo sociálnej a pracovnej psychológie. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Príloha č. 1 zákona o sociálnych službách stanovovala maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov pre jednotlivé druhy zariadenia sociálnych služieb. Na DD sa vzťahujú tzv. prechodné ustanovenia zákona o sociálnych službách, podľa ktorých tieto povinnosti je poskytovateľ sociálnej služby povinný splniť do 31.12.2015.

Tabuľka č. 2 Maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov

Druh zariadenia sociálnych služieb	Počet klientov	Počet zamestnancov	Počet odborných zamestnancov	Skutočný počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca	Skutočný percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov
ZpS	117	65	28	1,8	43 %

Zdroj: Organizačná štruktúra zariadenia za rok 2013

Zariadenie je zariadením sociálnej služby, v ktorom je viac ako 50 % fyzických osôb z celkového počtu prijímateľov sociálnej služby odkázaných na pomoc inej fyzickej osoby so stupňom odkázanosti IV – VI. Preto v zariadení musel byť v súlade s prílohou č. 1:

- maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca – 2,0
- podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov minimálne – 52 %

Kontrolou bolo zistené, že skutočný počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca bol 1,8 a percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov v roku 2013 dosiahol hodnotu 43 %.

Za účelom zvyšovania odbornej kvalifikácie a získavania nových poznatkov sa zamestnanci zariadenia pravidelne zúčastňovali odborných vzdelávaní a konferencií.

Kontrolou bolo zistené, že zariadenie nemalo v kontrolovanom období vypracovaný a ani neuskutočňovalo program supervízie z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov v rozpočte. Kontrolovaný subjekt tak nekonal v súlade s § 9 ods. 10 zákona o sociálnych službách, podľa ktorého je poskytovateľ sociálnej služby povinný na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

Písomné podania boli evidované v rámci prichádzajúcej a odchádzajúcej pošty a vybavované v zmysle zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov. V zariadení bola vedená samostatná evidencia sťažností.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

DD vypracoval v roku 2013 pracovný poriadok, ktorý nadobudol účinnosť dňom 01.04.2013. So znením pracovného poriadku boli oboznámení a s jeho obsahom súhlasili všetci zamestnanci zariadenia, čo potvrdili svojim podpisom.

Kontrolou bolo preukázané, že pracovný poriadok bol vypracovaný v súlade so zákonom č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov.

2. Miera efektívnosti, hospodárnosti a účinnosti, s akou zariadenie hospodári s verejnými finančnými prostriedkami a majetkom.

Zariadenie získavalo na svoju činnosť finančné prostriedky z vlastných zdrojov, od zriaďovateľa a takisto zdroje zo štátneho rozpočtu prostredníctvom finančného príspevku, ktorý poskytlo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „MPSVR SR“).

Na základe zmluvy o poskytnutí finančného príspevku na financovanie sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnych službách medzi MPSVR SR a MČ zo dňa 06.02.2013 bol DD poskytnutý finančný príspevok na financovanie sociálnej služby vo výške 320 Eur na jedno miesto v zariadení. Celková výška finančného príspevku bola 510 720 Eur. V zmysle uzatvorenej zmluvy bol poskytovateľ sociálnej služby povinný nevyčerpané finančné prostriedky poukázať prevodom na účet ministerstva najneskôr do 31.03. nasledujúceho rozpočtového roka. Kontrolou bolo zistené, že DD vrátil 81 198,59 Eur za neobsadené miesta MPSVR SR. Výška použitého príspevku na ekonomicky oprávnené náklady bola 429 521 Eur.

Vlastné príjmy zariadenia v roku 2013 tvorili bežné príjmy za predaj služieb a poplatky za stravné a úroky z vkladov v bankách spolu v sume 469 762,04 Eur. Zariadenie prijalo v sledovanom období finančné dary v sume 8 195 Eur, ktoré evidovalo na mimorozpočtovom účte zariadenia. Celkovo zariadenie čerpalo z mimorozpočtového účtu finančné prostriedky v sume 49 644 Eur na úhradu bežných výdavkov a sumu 11 803 Eur na úhradu kapitálových výdavkov.

Kontrolná skupina skontrolovala jednotné uplatňovanie ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie pri plnení a čerpaní rozpočtu, nedostatky neboli zistené.

Rozpočet domova dôchodcov na rok 2013 bol schválený uznesením č. 282/XVI/2013 miestneho zastupiteľstva mestskej časti Bratislava Ružinov zo dňa 05.02.2013.

Tabuľka č. 3 Plnenie príjmov rozpočtu zariadenia

(v eur)

	rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie (v %)
Príjmy rozpočtu spolu	2012	510 000	510 000	359 395,05	70,4
	2013	475 000	475 000	531 209,45	111,8
200 – Nedaňové príjmy spolu z toho:	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
210 – Príjmy z podnikania a vlastníctva	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
220 – Administratívne poplatky	2012	430 000	430 000	333 284,73	77,5
	2013	410 000	410 000	469 728,71	114,6
230 – Nedaňové kapitálové príjmy	2012	0	0	0	0
	2013	0	0	0	0
300 – Granty a transfery spolu	2012	80 000	80 000	25 983,40	32,5
	2013	65 000	65 000	61 447,41	94,5

Zdroj: FIN 1-12 k 31.12.2013

Tabuľka č. 4 Čerpanie výdavkov rozpočtu zariadenia

(v eur)

	rok	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Skutočnosť	Čerpanie (v %)
Výdavky rozpočtu	2012	1 130 000	1 130 000	1 051 890,14	93,1
	2013	1 325 720	1 325 720	1 222 345,00	92
600 – Bežné výdavky z toho:	2012	1 060 000	1 060 000	1 035 606,50	97,7
	2013	1 313 720	1 313 720	1 210 542,00	92
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy	2012	455 000	470 695	460 288,79	97,8
	2013	466 500	466 500	459 793,74	98,6
620 – Poistné a príspevok do poisťovní	2012	155 500	154 150	156 608,50	101,6
	2013	170 000	170 000	167 499,81	98,5
630 – Tovary a služby	2012	439 500	431 955	415 606,10	96,2
	2013	659 380	659 380	569 311,64	86,3
640 – Bežné transfery	2012	10 000	3 200	3 103,11	97,0
	2013	17 840	17 840	13 936,44	78,1
700 – Kapitálové výdavky	2012	70 000	70 000	16 283,64	23,3
	2013	12 000	12 000	11 803,31	98,4

Zdroj: FIN 1-12 k 31.12.2013

Rozpočtované vlastné príjmy boli v roku 2012 plnené na 70,4 % a v roku 2013 na 111,8 %. Čerpanie výdavkov rozpočtu bolo v roku 2012 na úrovni 93,1 % a v roku 2013 na úrovni 92 %.

Tabuľka č. 5 Prehľad o výške priemernej úhrady a priemerných výdavkoch zariadenia

Rok	ZpS		
	Priemerné mesačné výdavky na klienta* (v eur)	Priemerná mesačná úhrada klienta (v eur)	Spoluúčasť klienta (v %)
2012	763,-	284,-	37,22
2013	893,-	272,-	30,46

Pozn. * priemerné mesačné bežné výdavky na klienta

V kontrolovanom období stanovovalo výšku úhrady klientov zariadenia za poskytovanie sociálnych služieb všeobecné záväzné nariadenie MČ č. 2/2011 z 03.05.2011. Priemerné mesačné výdavky na klienta medziročne stúpili o 130 Eur, čo predstavovalo nárast o 17 %. Napriek tomu, priemerná mesačná úhrada klienta v roku 2013 klesla o 12 Eur, čo predstavovalo pokles o 4,4 % oproti roku 2012.

V roku 2013 zariadenie celkovo eviduje 15 darovacích zmlúv. V zmluvách sa obe strany zaviazali, že obdarovanému nevznikajú z tejto zmluvy žiadne právne povinnosti ani záväzky a že sa dar použije len na účel prevádzkovania DD. V roku 2013 boli zariadeniu venované finančné dary v celkovej výške 8 195 Eur. Zariadenie ich evidovalo na mimorozpočtovom účte. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Kontrolná skupina v rámci kontroly preverila aj úplnosť, správnosť a preukázateľnosť účtovníctva súvisiaceho s vybranými obchodnými prípadmi. Účtovníctvo kontrolovaného subjektu je vedené v súlade so zákonom č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve, ďalej s opatreniami Ministerstva financií Slovenskej republiky, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovnej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších opatrení.

Stav neuhradených pohľadávok klientov zariadenia a opatrovateľskej služby za roky 2012 a 2013 bol vo výške 6 386,80 Eur. V piatich prípadoch predmetné pohľadávky v celkovej sume 1 545,61 Eur zariadenie vymáhalo v dedičskom konaní. Vo zvyšných prípadoch zariadenie zvolilo ako spôsob vymáhania ústne alebo písomné upozornenie.

Zariadenie pre seniorov ako verejný obstarávateľ postupoval pri verejnom obstarávaní v roku 2013 v súlade so zákonom č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o verejnom obstarávaní“).

Na základe úsudku kontrolóra bol neštatistickou metódou uskutočnený výber vzorky z predloženej evidencie vykonaného verejného obstarávania v kontrolovanom období s prihliadnutím na výšku zákaziek. Vybraná vzorka obsahovala štyri zákazky s nízkou hodnotou v celkovej hodnote 16 012,40 Eur bez DPH, ďalej jednu podprahovú zákazku v hodnote 29 980,00 Eur bez DPH a tri zákazky s finančným limitom podľa § 9 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní v celkovej hodnote 106 520,19 Eur.

Celkovo bolo v roku 2013 uzatvorených 38 dodávateľských zmlúv v rámci bežného obchodného styku. Kontrolou správnosti označenia zákazky z hľadiska finančných limitov podľa zákona o verejnom obstarávaní neboli zistené nedostatky.

Kontrolná skupina preverila dodržiavanie ustanovení zákona o verejnom obstarávaní upravujúcich vykonávanie verejného obstarávania pri zákazkách s nízkymi hodnotami s cenami vyššími ako 1 000 Eur, uskutočnených do 30.06.2013 na vybranej vzorke. Kontrolou bolo preukázané, že zariadenie v prvom polroku roka 2013 vypracovalo v zmysle zákona o verejnom obstarávaní správy o zákazkách s nízkymi hodnotami s cenami vyššími ako 1 000 Eur a obsah týchto správ aj zverejnilo na svojom webovom sídle.

Zariadenie postupovalo v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní pri podprahovej zákazke a splnilo si všetky povinnosti vyplývajúce z tohto zákona.

Po nadobudnutí účinnosti novely zákona o verejnom obstarávaní dňa 01.07.2013 kontrolná skupina preverila dodržiavanie postupov podľa § 9 ods. 9 zákona o verejnom obstarávaní, konkrétne pri zákazkách na obstaranie potravín a stavebných prác, ktorých predpokladaná hodnota je vyššia ako 1 000 Eur. Kontrolou bolo preukázané, že pri všetkých preverovaných zákazkách si verejný obstarávateľ splnil povinnosti pri zverejňovaní výziev na zadávanie zákaziek v zákonnej lehote.

Verejný obstarávateľ eviduje všetky doklady a dokumenty z použitého postupu verejného obstarávania a uchováva ich v súlade s § 21 zákona o verejnom obstarávaní.

3. Úroveň poskytovaných sociálnych služieb v zariadení pre seniorov.

Úroveň kvality života seniorov v zariadeniach pre seniorov.

Spokojnosť a úroveň kvality poskytovaných služieb bola vyhodnotená na základe získaných informácií z dotazníkového prieskumu. Dotazníky boli distribuované a klientmi vyplňané dňa 22.07.2014 v spolupráci so sociálnymi pracovníkmi. Prieskum dotazníkovou formou bol realizovaný na vzorke 38 respondentov (klienti hotelovej časti zariadenia) vo vekovej kategórii od 71 do 96 rokov, pričom priemerný vek bol 83,94 roka. Dotazník vyplnilo 34 žien a štyria muži. Vzorku respondentov so základným vzdelaním tvorilo 12 respondentov, so stredným vzdelaním bez maturity 12 respondentov, so stredným vzdelaním s maturitou tiež 12 respondentov a napokon s vysokoškolským vzdelaním dvaja respondenti. Štatisticky až 89,47 % respondentov označilo ako miesto pôvodného bydliska hlavné mesto Bratislavu. Z analýzy rodinného stavu respondentov vyplynulo že až 76,32 % tvorila skupina ovdovených obyvateľov.

Na základe sformulovaných cieľov a teoretických poznatkov boli stanovené nasledujúce kľúčové otázky kontroly (hypotézy), týkajúce sa úrovne kvality života v zariadeniach pre seniorov:

- Predpokladá sa, že klienti prežívanie svojho života v zariadení hodnotia na veľmi dobrej úrovni
- Predpokladá sa, že klienti sú s úrovňou dodržiavania ľudských práv a slobôd v zariadení dostatočne spokojní.
- Predpokladá sa, že klienti vykazujú dostatočnú spokojnosť s prežitým vlastným životom
- Predpokladá sa, že klienti vykazujú dostatočnú spokojnosť so svojim zdravím

Z vyhodnotenia dotazníkov vyplynulo, že seniori hodnotia prežívanie svojho života v zariadení na veľmi dobrej úrovni, čím sa daná hypotéza potvrdila. V kľúčovej otázke (hypotéze) ohľadom úrovne dodržiavania ľudských práv a slobôd v zariadení sme vychádzali z predpokladu, že ju klienti v zariadení pre seniorov hodnotia na dostatočnej úrovni, avšak z dotazníkov vyplynulo, že vybraní klienti hodnotia danú úroveň na veľmi dobrej úrovni. Rovnako sa klienti vyjadrili aj pri otázkach ohľadom spokojnosti s prežitým vlastným životom a so zdravím.

Úroveň spokojnosti príbuzných s poskytovanou starostlivosťou o rodinných príslušníkov umiestnených v zariadení pre seniorov.

Na vyhodnotenie bolo odovzdaných celkovo 17 z celkového počtu distribuovaných dotazníkov, čo predstavovalo návratnosť 56,67 %. Nízky podiel návratnosti a takisto množstva oslovených rodinných príslušníkov bol spôsobený najmä faktom, že prevažná časť klientov nemá žiadnych rodinných príslušníkov a druhou prekážkou bola skutočnosť, že len málo rodinných príbuzných chodí pravidelne navštevovať klientov do zariadenia.

Rodinní príslušníci sa vyjadrili, že sú veľmi spokojní s poskytovanou starostlivosťou o rodinných príslušníkov umiestnených v zariadení pre seniorov, ďalej poskytované sociálne služby majú podľa nich priaznivý vplyv na pohodu a spokojnosť ich rodinného príbuzného. Z bodového ohodnotenia vyplynulo, že zariadenie sprostredkováva kontakt medzi klientom a jeho rodinným príslušníkom.

Spokojnosť zamestnancov s pracovnými podmienkami v zariadení pre seniorov.

Úroveň kvality poskytovaných sociálnych služieb klientom v zariadeniach sociálnych služieb je vo veľmi veľkej miere ovplyvnená odborným prístupom a osobnou angažovanosťou personálu, predovšetkým odborného personálu. V našom výskume sme sa preto zamerali na hodnotenie kvality pracovného života sociálnych a rehabilitačných pracovníkov. Cieľom dotazníka bolo zistiť existenciu syndrómu vyhorenia u odborných zamestnancov v zariadení, so zameraním sa stav emocionálnej vyčerpanosti, depersonalizácie a osobnej nespokojnosti vyplývajúcej z práce s klientom.

Stav emocionálnej vyčerpanosti u odborných zamestnancov sa predpokladal na vysokom stupni podľa hodnotiacej bodovej škály. Výskumom sa tento predpoklad nepotvrdil a stupeň emocionálnej vyčerpanosti u všetkých sledovaných odborných zamestnancov dosiahol na základe bodovej škály nízku úroveň psychickej vyčerpanosti.

Druhým faktorom syndrómu vyhorenia je strata úcty k druhým ľuďom, tzv. depersonalizácia (odosobnenie). Stav depersonalizácie sa predpokladal podľa hodnotiacej

škály na strednej úrovni. Prieskumom sa zistilo, že traja zamestnanci dosiahli veľmi nízky stupeň a jeden pracovník nízky stupeň odosobnenia (depersonalizácie).

V oblasti osobnej nespokojnosti odborných zamestnancov v rámci výskumu syndrómu vyhorenia sa taktiež nepotvrdil predpoklad. Podľa bodového ohodnotenia iba jeden zamestnanec pociťuje veľmi nízky stupeň osobnej nespokojnosti. Zvyšní traja odborní zamestnanci boli na základe odpovedí zaradení do skupiny s nízkym stupňom osobnej nespokojnosti.

Dotazníkovým prieskumom bolo zistené, že všetci odborní pracovníci na základe dosiahnutých bodov boli zaradení do skupiny s nízkym stupňom vyhorenia, čo má pozitívny vplyv na kvalitu poskytovaných služieb v zariadení.

Úroveň administratívnych podmienok kvality poskytovaných služieb v zariadení pre seniorov.

Na základe záverov uskutočnenej predbežnej štúdie kontrolná skupina vychádzala v predpokladu, že zariadenie dosahuje veľmi dobrú úroveň dodržiavania administratívnych podmienok kvality poskytovania služieb. Na základe bodového hodnotenia z dotazníka sa kľúčová otázka (hypotéza) nepotvrdila a zariadenie dosahuje len dostatočnú úroveň dodržiavania administratívnych podmienok kvality poskytovaných služieb. Zariadenie získalo v dotazníku nízke bodové hodnotenie v oblasti dodržiavania základných ľudských práv a slobôd, ktoré bolo spôsobené tým, že zariadenie nemalo v čase výkonu kontroly vypracované niektoré smernice a interné predpisy upravujúce túto oblasť. To však neznamená, že zariadenie nedodržiava základné ľudské práva a slobody či zamestnancov alebo klientov. Z obhliadky zariadenia a rozhovorov s klientmi a takisto z dotazníkov klientov a ani rodinných príslušníkov takáto situácia zistená nebola.

Analýza pracovných činností odborných pracovníkov.

V DD pracovali počas výkonu kontroly traja sociálni a jeden rehabilitačný pracovník. Výsledky z dotazníkov určených pre sociálnych pracovníkov potvrdili iba jednu kľúčovú otázku (hypotézu) o nízkom stupni vykonávania individuálnej práce v skupine sledovaných pracovníkov. Zvyšné dve kľúčové otázky ohľadom vysokého stupňa vykonávania administratívnych činností v skupine sledovaných pracovníkov a ani o strednom stupni vykonávania pomoci pri sebaobslužných činnostiach klientov sa nepotvrdili.

U rehabilitačného pracovníka sa potvrdila kľúčová otázka o nízkom stupni vykonávania individuálnej práce. Druhá hypotéza predpokladala stredný stupeň vykonávania pomoci pri sebaobslužných činnostiach klienta. Podľa bodového vyhodnotenia sa výsledok nachádzal na hranici medzi stredným a vysokým stupňom vykonávania pomoci pri sebaobslužných činnostiach klienta.

Úroveň hospodárenia v zariadení pre seniorov.

Zariadenie z dotazníka získalo podľa bodového ohodnotenia veľmi dobré hodnotenie úrovne hospodárenia.

Na základe výsledkov z jednotlivých dotazníkov, ďalej preverených podmienok fyzickou obhliadkou v zariadení, z rozhovorov s klientmi a zamestnancami zariadenia, kontrolná skupina hodnotí kvalitu poskytovania sociálnych služieb na dobrej úrovni.

Zhrnutie

Vykonanou kontrolou bolo zistené porušenie:

zákona o sociálnych službách, tým že:

- zriaďovacia listina zariadenia neobsahovala druh a formu poskytovanej sociálnej činnosti v zmysle § 9 ods. 9 zákona o sociálnych službách,
- zariadenie nemalo v kontrolovanom období vypracovaný a ani neuskutočňovalo program supervízie. Kontrolovaný subjekt tak nekonal v súlade s § 9 ods. 10 zákona o sociálnych službách, podľa ktorého je poskytovateľ sociálnej služby povinný na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov

NKÚ SR odporučil aby štatutárny orgán zariadenia inicioval u zriaďovateľa zmenu zriaďovateľskej listiny a navýšenie finančných prostriedkov zariadenia na uskutočňovanie programu supervízie, ktorý mu vyplýva zo zákona o sociálnych službách.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 13.10.2014

Ing. Marián Bublávek
vedúci kontrolnej skupiny

Ing. Kamila Husková
členka kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 16.10.2014

PhDr. Eva Samolejová
riaditeľka domova dôchodcov